

# Diplomová práce Duchovní hudba a její místo v liturgii po II. vatikánském koncilu

Autorka: Markéta Gabrielová

## Resumé

Diplomová práce Duchovní hudba a její místo v liturgii po II. vatikánském koncilu se zabývá tématem liturgické hudby. V první části práce je vysvětlen pojem hudba, duchovní hudba a liturgická hudba, jsou zde popsány funkce hudby, vliv hudby (zejména duchovní) na člověka. Dále je nastíněn vývoj duchovní hudby od doby Starého a Nového zákona přes duchovní hudbu starověku, středověku, renesance, baroka, klasicismu, romantismu až po dobu 20. století a současnosti. Je zde popsána podoba duchovní hudby v jednotlivých obdobích a uvedeni nejvýznamnější skladatelé a jejich díla.

V dalších kapitolách je předložen ideální obraz liturgické hudby, jak je uveden v oficiálních dokumentech magisteria. Pojednání o liturgické hudbě obsahuje Konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum concilium v šesté kapitole, článek 112–121. Práce uvádí fakta, kterými se jednotlivé články zabývají. V nich je vyzdvížena posvátnost liturgické hudby, zmíněna aktivní účast lidu, latina i národní jazyky, péče o kvalitu liturgické hudby, zřizování sborů a vzdělávacích zařízení, význam gregoriánského chorálu a lidového náboženského zpěvu. Uvedeny jsou také tradice národů, používání hudebních nástrojů při bohoslužbě, zvláště varhan, osloveni jsou interpreti a skladatelé liturgické hudby.

Úvod ke konstituci O posvátné liturgii Musicam sacram rozvádí podrobněji ustanovení II. vatikánského koncilu, která se týkají hudby v liturgii. Diplomová práce v části, která se tomuto dokumentu věnuje, popisuje jeho jednotlivá ustanovení: některé všeobecné směrnice, účastníky liturgických obřadů, odstupňovanou závažnost zpěvu při mši svaté, zpívání církevních hodinek, církevní hudbu při udělování svátostí a svátostin a zvláštních úkonech liturgického roku. Opět je zde věnována pozornost užívanému jazyku, uchování pokladu staré církevní hudby a nástrojové hudbě.

V kapitole nazvané Důležitost zpěvu ve Všeobecných pokynech k Římskému misálu je věnována pozornost všem článkům, které pojednávají o hudbě při bohoslužbě. Je zde pojednáno o hudbě při jednotlivých částech liturgie, o způsobu, jak a kým má být prováděna.

Druhá část práce je věnována roli hudby v současné liturgii: významu hudby pro liturgii, požadavkům na církevní hudbu liturgickým i hudebně kvalitativním. Zmíněny jsou také směrnice o koncertech v kostelech.

Dále se práce věnuje výzkumu, jak jsou naplňovány požadavky kladené na liturgickou hudbu na vybraném území. V úvodu je zdůrazněna posvátnost liturgické hudby a dále jsou vyhodnoceny odpovědi varhaníků z litoměřické diecéze, kteří vyplnili dotazník, jenž jim byl zaslán. Otázky v dotazníku se týkaly působení varhaníků v jednotlivých farnostech, jejich hudebního a teologického vzdělání, pestrosti písní, žalmů a ordinárií, a činnosti sboru či scholy. V závěru práce jsou ověřeny hypotézy a zhodnocena kvalita hudby na kůrech.